

ALGEMENE VOORWAARDEN

Non Profit Leaders Liability

Verzekering van de aansprakelijkheid
van de bedrijfsleiders

INHOUDSTAFEL

Titel 1 - Begripsomschrijvingen	3
Titel 2 - Burgerrechtelijke aansprakelijkheid	8
Artikel 1 - Doel van de dekking	8
Artikel 2 - Bijzondere dekkingen	8
Artikel 3 - Uitsluitingen	10
Artikel 4 - Dekkingstermijn	10
Artikel 5 - Verzekeringsgebied	11
Artikel 6 - Verzekerde bedragen en verbintenisgrenzen	11
Artikel 7 - Allocatie	12
Titel 3 - Strafrechtelijke aansprakelijkheid	13
Artikel 1 - Doel van de dekking	13
Artikel 2 - Bijzondere dekkingen	13
Artikel 3 - Uitsluitingen	14
Artikel 4 - Dekkingstermijn	14
Artikel 5 - Verzekeringsgebied	15
Artikel 6 - Verzekerde bedragen en verbintenisgrenzen	15
Titel 4 - Tewerkstellingsfout	16
Titel 5 - Gemeenschappelijke administratieve bepalingen	17
Artikel 1 - Mededeling van het risico	17
Artikel 2 - Duur	17
Artikel 3 - Opzegging	17
Artikel 4 - Premie	18
Artikel 5 - Machtiging	18
Artikel 6 - Schadegevallen	18
Artikel 7 - Varia	19

TITEL 1 - BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

Voor de uitvoering van dit contract wordt verstaan onder :

- 1. Bedrijfsleider** De bedrijfsleiders in rechte, te weten :

 - iedere rechtspersoon, inclusief haar vaste vertegenwoordiger, gemandateerd overeenkomstig de Belgische of buitenlandse wetgeving en/of de statuten en/of een managementovereenkomst van Belgisch recht, met een opdracht van bestuur, beheer of toezicht, met name, de bestuurders, de zaakvoerders, de leden van het directiecomité, de dagelijkse bestuurders;
 - iedere natuurlijke persoon gemandateerd overeenkomstig de Belgische of buitenlandse wetgeving en/of de statuten en/of een arbeidsovereenkomst met een opdracht van bestuur of beheer of toezicht, met name, de bestuurders, de zaakvoerders, de leden van het directiecomité, de dagelijkse bestuurders, de secretaris, de schatbewaarder.

De feitelijke bedrijfsleiders, te weten :

 - iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die zijn aansprakelijkheid zou zien weerhouden door een rechtbank als feitelijk zaakvoerder van de *verzekeringssnemer*.
- 2. Burgerrechtelijke verdedigingskosten** De kosten met betrekking tot de burgerlijke rechtsvordering evenals de honoraria en kosten van de advocaten en deskundigen gemaakt voor de burgerrechtelijke verdediging van één of meer *verzekerden* als gevolg van een *eis* voorzover zij gemaakt zijn door of met het akkoord van de *verzekeraar* met uitsluiting van enige vorm van bezoldiging van een *verzekerde* of een aangestelde van de *verzekeringssnemer* die aan de behandeling van de *eis* heeft meegewerkt.
- 3. Geassocieerde vennootschap** Elke andere vennootschap of vereniging waarin de *verzekeringssnemer* op de aanvangsdatum van het contract een deelneming bezit of verwerft tijdens de *verzekeringperiode* en waarin deze een invloed van betekenis uitoefent op de oriëntatie van het beleid doordat :

 - de bestuursorganen voor ten minste de meerderheid zijn samengesteld uit dezelfde personen en/of
 - de maatschappelijke of exploitatiezetel op hetzelfde adres is gevestigd en/of
 - zij rechtstreeks of onrechtstreeks, duurzaam en betekenisvol verbonden zijn op het gebied van administratieve, financiële of logistieke bijstand, personeel of infrastructuur.
- 4. Eigen Risico** De tussenkost in de *geldelijke gevolgen* die persoonlijk wordt gedragen door de *verzekerden* en waarvan het bedrag en de modaliteiten in de bijzondere voorwaarden worden bepaald.

- 5. Eis**
- Iedere vordering tot schadeloosstelling die terecht of ten onrechte schriftelijk wordt ingesteld tegen één of meer *verzekerden* of de *verzekeraar* op grond van een *fout*.
 - Iedere vordering tot schadeloosstelling die terecht of ten onrechte schriftelijk gesteld wordt tegen één of meer *verzekerden* of de *verzekeraar* op grond van een beheersfout die hij niet begaan heeft, maar waarvoor hij als bestuurder toch wettelijk aansprakelijk is.
- Vormen één en dezelfde *eis* met als datum deze van de eerste vordering tot schadeloosstelling :
- alle vorderingen tot schadeloosstelling die voortvloeien uit identieke, samenhangende, doorlopende en/of herhaalde fouten of
 - alle vorderingen tot schadeloosstelling die voortvloeien uit fouten die hun oorsprong vinden in een geheel van gelijkaardige feiten,
- en dit :
- welke ook het aantal benadeelde personen is en/ of het aantal betrokken *verzekerden*;
 - ongeacht het al dan niet identiek zijn van de ingeroepen rechtsgronden.
- 6. Extern mandaat**
- Het mandaat uitgeoefend door een natuurlijke persoon gemandateerd door de *verzekeringnemer* om een functie uit te oefenen als bestuurder of zaakvoerder in een vereniging/vennootschap die geen *geassocieerde vennootschap* is, maar waarin de *verzekeringnemer* een deelneming heeft.
- 7. Fout**
- Om het even welke schuldige handeling, ondermeer elke vergissing, verzuim, nalatigheid in rechte of in feite, onjuiste verklaring, overtreding van de wettelijke of statutaire verplichtingen, beheersfout, begaan door de *verzekerden* in de uitoefening van hun functie van *bedrijfsleider* bij de *verzekeringnemer* en waarvoor zij persoonlijk, hoofdelijk of in solidum burgerrechtelijk aansprakelijk worden gesteld.
- 8. Geldelijke gevolgen**
- De in hoofdsom verschuldigde vergoeding vermeerderd met de intresten en de *burgerrechtelijke verdedigingskosten* die één of meer *verzekerden* persoonlijk moeten betalen op grond van een rechterlijke beslissing, een scheidsrechterlijke uitspraak of een minnelijke schikking met de toestemming van de *verzekeraar* als gevolg van een *eis*.
- 9. Kerkfabriek**
- Volgens het Gewest conform :
- het decreet van 07/05/2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten
 - de ordonnantie van 19/02/2004 tot wijziging van het keizerlijk decreet van 30/12/1809 op de kerkfabrieken en/of
 - het keizerlijk decreet van 30/12/1809 op de kerkfabrieken.

- 10. Kosten van imagoherstel** De kosten en erelonen van communicatieconsulenten die redelijkerwijze worden gemaakt door de *verzekerden* om hun imagoschade te beperken en die beantwoorden aan volgende voorwaarden :
- ze moeten gemaakt zijn met het voorafgaand akkoord van de *verzekeraar*;
 - de imagoschade van de *verzekerden* moet het gevolg zijn van een *eis* en/of van een *strafrechtelijke aansprakelijkheid* gedekt door het contract;
 - de imagoschade van de *verzekerden* moet het voorwerp uitmaken van een publieke communicatie uitgaande van derden.
- 11. Letselschade** Iedere aantasting van de lichamelijke gaafheid van een persoon en de geldelijke of morele gevolgen ervan.
- 12. Nadekkingsperiode** De periode van 60 maanden na de aanvangsdatum van de opzegging of van de verstrijking van het contract.
Ze maakt deel uit van de *verzekeringsperiode* onmiddellijk voorafgaand aan de opzeg of verstrijking en brengt geen nieuwe *verzekeringsperiode* tot stand.
Deze periode wordt herleid tot 36 maanden in geval van opzeg van het contract wegens niet-betaling van de premie.
- 13. Onderzoekskosten** De kosten en erelonen gemaakt door de *verzekerden* en die aan de volgende voorwaarden voldoen :
- zij moeten gemaakt zijn met het voorafgaand akkoord van de *verzekeraar*;
 - zij moeten noodzakelijk zijn voor de voorbereiding van hun persoonlijke verdediging om te beantwoorden aan hun wettelijke plicht tot medewerking aan een onderzoek;
 - het onderzoek moet een procedure zijn die officieel door een administratieve overheid tegen de *verzekeringssnemer* werd ingeleid en moet betrekking hebben op de activiteiten van deze laatste.
- Met uitsluiting van :
- de kosten van een sectoraal onderzoek ingesteld door een administratieve onafhankelijke overheid die beschikt over een regulerende of een controlebevoegdheid;
 - van elke vorm van vergoeding en algemene kosten van een verzekerde, van een aangestelde van de *verzekeringssnemer* die heeft meegewerkt aan de afhandeling van het onderzoek, of van de *verzekeringssnemer*.
- 14. Onstoffelijke schade** Ieder geldelijk nadeel dat voortvloeit uit de beroving van voordelen verbonden aan de uitoefening van een recht, aan het genot van een goed.
- 15. Pesten**
- Geweld op het werk : elke feitelijkheid waarbij een werknemer psychisch of fysiek wordt bedreigd of aangevallen bij de uitvoering van het werk;

- pesterijen op het werk : meerdere gelijkaardige of uiteenlopende onrechtmatige gedragingen, buiten of binnen de onderneming of instelling, die plaats hebben gedurende een bepaalde tijd, die tot doel of gevolg hebben dat de persoonlijkheid, de waardigheid of de fysieke of psychische integriteit van een werknemer bij de uitvoering van zijn werk wordt aangetast, dat zijn betrekking in gevaar wordt gebracht of dat een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd en die zich inzonderheid uiten in woorden, bedreigingen, handelingen, gebaren of eenzijdige geschriften. Deze gedragingen kunnen inzonderheid verband houden met godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd, seksuele geaardheid, geslacht, ras of etnische afstamming;
- ongewenst seksueel gedrag op het werk: elke vorm van ongewenst verbaal, non-verbaal of lichamelijk gedrag met een seksuele connotatie dat als doel of gevolg heeft dat de waardigheid van een werknemer wordt aangetast of een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd.

16. Reddingskosten

De kosten die voortvloeien uit :

- de door de *verzekeraar* gevraagde maatregelen om de gevolgen van de schade te voorkomen of te verzachten;
- de maatregelen die redelijkerwijs door de *verzekerde* uit eigen beweging worden genomen om de schade te voorkomen of om de gevolgen ervan te voorkomen of te beperken, op voorwaarde dat die maatregelen dringend waren, dit wil zeggen dat de *verzekerde* ze onverwijld moet nemen en niet de mogelijkheid heeft eerst de *verzekeraar* te verwittigen en zijn akkoord te vragen, zonder haar belangen te schaden.

Indien het gaat om maatregelen ter voorkoming van een schadegeval, moet er bovendien dreigend gevaar zijn, dit wil zeggen dat indien de maatregelen niet worden genomen, er onmiddellijk en zeker een schadegeval zal gebeuren.

17. Strafrechtelijke aansprakelijkheid (het inroepen van de)

Het instellen van een gerechtelijke of administratieve procedure ten laste van één of meer *verzekerden* in hun hoedanigheid van *bedrijfsleider* bij de *verzekeringssnemer* wegens een overtreding van de wetten en/of reglementen en/of statuten.

Vormen één en dezelfde *strafrechtelijke aansprakelijkheid* waarvan de datum die van de opening van de eerste gerechtelijke of administratieve procedure zal zijn :

- alle procedures voortvloeiend uit dezelfde overtreding;
- alle procedures voortvloeiend uit doorlopende, herhaalde of een samenloop van overtredingen;

en dit :

- ongeacht het aantal betrokken *verzekerden*;
- ongeacht het al dan niet identiek zijn van de ingeroepen rechtsgronden.

18. Strafrechtelijke verdedigingskosten

- De kosten voor alle handelingen, onderzoeken en expertises evenals de honoraria en procedurekosten gemaakt voor de verdediging van één of meer *verzekerden* die *strafrechtelijk aansprakelijk* worden gesteld.

- De kosten voor de samenstelling van een strafrechtelijke borgsom gemaakt door een of meer *verzekerden* met het voorafgaand schriftelijk akkoord van de *verzekeraar* ten gevolge van het inroepen van de *strafrechtelijke aansprakelijkheid*.
- 19. Vereniging** Een vereniging, zoals omschreven voor de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen; een *kerkfabriek*.
- 20. Verzekeraar** AXA Belgium N.V. van Verzekeringen, toegelaten onder nr. 0039 (KB 04-07-1979, BS 14-07-1979), gevestigd te 1170 Brussel, Vorstlaan 25 – KBO NR.: BTW BE 0404.483.367 RPR Brussel.
- 21. Verzekerde**
 - elke persoon die een functie van *bedrijfsleider* bij de *verzekeringssnemer* uitoefent, uitoefende of zal uitoefenen;
 - de *werknemer*.
- 22. Verzekeringssnemer** De in de bijzondere voorwaarden aangewezen rechtspersoon die dit contract afsluit en handelt voor rekening en in het voordeel van de *verzekerden*.
- 23. Verzekeringsjaar** De periode gelijk aan of minder dan 12 opeenvolgende maanden tussen :
 - de aanvangsdatum van het contract en de eerste hoofdvervaldag, of
 - twee hoofdvervaldagen, of
 - de laatste hoofdvervaldag en de opzeg- of afloopdatum van het contract.
- 24. Verzekeringsperiode** De periode tussen de aanvangsdatum en de opzeg- of afloopdatum van het contract.
- 25. Wet** De Belgische wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst en haar koninklijke besluiten ter uitvoering hiervan.
- 26. Werknemers**
 - Voor toepassing van de waarborg van titels 2 en 3 :
Ieder natuurlijk persoon die verbonden is door een arbeidsovereenkomst met de *verzekeringssnemer* of wiens situatie statutair is geregeld en voor zover diens aansprakelijkheid in het gedrang wordt gebracht samen met deze van een *bedrijfsleider*.
 - Voor toepassing van de waarborg van titel 4 :
Ieder natuurlijk persoon die verbonden is met de *verzekeringssnemer* door een arbeidsovereenkomst of wiens situatie statutair is geregeld.
- 27. Zaakschade** Iedere beschadiging, vernieling of verlies van zaken.
- 28. Zuiver onstoffelijke schade** De *onstoffelijke schade* die niet het gevolg is van *letsel-of zaakschade*.

De twee dekkingen - Burgerrechtelijke aansprakelijkheid en Strafrechtelijke aansprakelijkheid – zijn autonoom. Wanneer de verzekeraar een dekking toekent, houdt dit niet noodzakelijk in dat hij ook de andere dekking zal toekennen.

De schuingedrukte woorden die hierna worden gebruikt in deze algemene voorwaarden hebben de betekenis zoals hierboven verduidelijkt in Titel 1 "Begripsomschrijvingen".

TITEL 2 - BURGERRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID

Artikel 1 - Doel van de dekking

1. Binnen de vastgestelde grenzen en de voorwaarden van het contract neemt de *verzekeraar*, in plaats van de *verzekerden*, de *geldelijke gevolgen* ten laste die zij moeten dragen als gevolg van *eisen* die tegen hen worden ingesteld, tijdens de dekkingstermijn omschreven in artikel 4.
2. Vallen niet onder het doel van de dekking :
 - de vorderingen met het oog op het verkrijgen van een schadevergoeding met betrekking tot aansprakelijkheden die het voorwerp uitmaken van verzekeringscontracten van burgerrechtelijke bedrijfsaansprakelijkheid of van producten- en werkenaansprakelijkheid of van burgerrechtelijke beroepsaansprakelijkheid of van brandverzekeringscontracten;
 - de vorderingen met het oog op het verkrijgen van een schadevergoeding voorzien in verplichte verzekeringen;
 - de gerechtelijke, transactionele, fiscale, administratieve, disciplinaire of economische boeten, de schade die als strafmaatregel of afschrikmiddel wordt toegepast (zoals "punitive damages" of "exemplary damages" in sommige buitenlandse rechtsstelsels), wanneer zij ten laste van de *verzekerden* persoonlijk worden verhaald.

Artikel 2 - Bijzondere dekkingen

Binnen de vastgestelde grenzen en de voorwaarden van het contract :

1. **Echtgenoot, erfgenamen, ...** De dekking wordt toegestaan aan de echtgenoot, de erfgenamen, de rechtverkrijgenden, de wettelijk samenwonenden en de wettelijke vertegenwoordigers van de *verzekerden* in geval van *eisen* die tegen hen worden ingesteld tijdens de dekkingstermijn omschreven in artikel 4.
2. **Geassocieerde vennootschap**
 - a) Op de aanvangsdatum van het contract hebben de *bedrijfsleiders* van de *geassocieerde vennootschap* slechts de hoedanigheid van *verzekerde* voor zover dit vermeld is in de bijzondere voorwaarden.
 - b) De waarborg wordt toegekend aan de *bedrijfsleiders* van de door de *verzekeringnemer* verworven of opgerichte *geassocieerde vennootschap* na aanvangsdatum van het contract en dit gedurende een periode van 3 maanden vanaf haar oprichting of haar verwerving. Op het einde van deze periode zal de waarborg verworven blijven aan de *bedrijfsleiders* van deze *geassocieerde vennootschap* voor zover de *verzekeringnemer* een voorafgaandelijke verklaring aan de *verzekeraar* heeft gedaan. Deze laatste zal, in voorkomend geval, specifieke verzekeringsvoorwaarden en premies voorstellen.

Blijven uitgesloten van deze uitbreiding, de *geassocieerde vennootschap* :

 - die is overgegaan of overgaat tot een openbaar aanbod van haar titels of waarvan haar titels reeds genoteerd zijn op een gereguleerde markt van effecten, of
 - die een financiële instelling is, of

- waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is buiten het gebied van een lidstaat van de Europese Unie.

- 3. Externe mandaten** Voor zover het in de bijzondere voorwaarden wordt vermeld, wordt de dekking toegestaan aan ieder door de *verzekeringnemer* gemandateerde persoon met een *extern mandaat*.
- 4. Voorschieten van de verdedigingskosten** In een geval van uitsluiting zoals beoogd in punten 1) en 2) van artikel 3, zal de *verzekeraar* de kosten van de *burgerrechtelijke verdediging* geheel of gedeeltelijk kunnen voorschieten tot de definitieve afhandeling van de *eis*. De voorwaarden en modaliteiten van dit voorschot zullen dan het voorwerp uitmaken van een voorafgaande overeenkomst tussen de *verzekeraar*, de *verzekeringnemer* en de *verzekerden*.
- De door de *verzekeraar* voorgesloten bedragen zullen door de *verzekeringnemer* en/of de *verzekerden* terugbetaald worden wanneer bij de definitieve afhandeling van de *eis*, deze uit de dekking zou uitgesloten zijn.
- 5. Vergoeding van de verzekeringnemer**
- a) Overeenkomstig een aan de *eis* voorafgaand vrijwaringsbeding, worden de door de *verzekeringnemer* ten laste genomen *geldelijke gevolgen* als gevolg van *eisen* die tegen de *verzekerden* werden ingesteld tijdens de dekkingstermijn omschreven in artikel 4, door de *verzekeraar* terugbetaald.
- b) Bij uitbreiding, ingeval een *eis* gezamenlijk en gelijktijdig wordt ingesteld tegen een *verzekerde* en de *verzekeringnemer*, naar aanleiding van een *fout* van een *verzekerde*, zal de *verzekeraar*, binnen de grenzen van de verzekerde bedragen en onder voorbehoud van de uitsluitingen vermeld in artikel 3, de verdediging van de belangen van de *verzekeringnemer* en de *verzekerde* samen op zich nemen.
- Deze tussenkomst van de *verzekeraar* is strikt beperkt tot de *burgerrechtelijke verdedigingskosten* en creëert geen verdere veronderstelling wat betreft de tenlasteneming van andere kosten en/of schadeloosstellingen.
- 6. Onderzoekskosten** Mits vermelding in de bijzondere voorwaarden omvat de waarborg de *onderzoekskosten* ten belope van het bedrag vermeld in de bijzondere voorwaarden. Dit bedrag is een onderlimiet die deel uitmaakt van het in hoofdsom verzekerde bedrag en kan dus niet beschouwd worden als een bijkomend bedrag.
- 7. Kosten van imagoherstel** Mits vermelding in de bijzondere voorwaarden omvat de waarborg de *kosten van imagoherstel* ten belope van het bedrag vermeld in de bijzondere voorwaarden. Dit bedrag is een onderlimiet die deel uitmaakt van het in hoofdsom verzekerde bedrag en kan dus niet beschouwd worden als een bijkomend bedrag.

Artikel 3 - Uitsluitingen

Zijn uit de dekking gesloten :

1. De *eisen* die een persoonlijk voordeel, geldelijk of in natura, of een bezoldiging van een of meer *verzekerden* tot doel hebben
2. De *eisen* gebaseerd op een opzettelijke daad of nalaten begaan door een *verzekerde* of met zijn medeplichtigheid.

Wanneer een van de *verzekerden* zich in een van de bovenvermelde uitsluitingsgevallen bevindt, is deze uitsluiting persoonlijk en niet tegenstelbaar aan de andere *verzekerden*.

3. De *eisen* ingediend door een managementvennootschap omwille van een betwisting met de *verzekeringssnemer* en/of *verzekerden* betreffende een bestaande of toekomstige dienstverleningsovereenkomst tussen deze managementvennootschap en de *verzekeringssnemer* of *verzekerden*.
4. De aansprakelijkheid voortvloeiend uit de verbintenissen aangegaan in naam van de *verzekeringssnemer*, voor deze haar rechtspersoonlijkheid verworven had.
5. De schade geleden door natuurlijke elementen, goederen of dingen die aan niemand toebehoren en waarvan het gebruik toebehoort aan de gemeenschap, met inbegrip van daarmee samenhangende esthetische of genotsschade.
6. De schade voortkomend uit het gebruik of de verspreiding van genetisch gewijzigde organismen.
7. De schade van alle aard die voortvloeit uit de aanwezigheid of de verspreiding van asbest, asbestvezels of asbesthoudende producten.
8. De schade die rechtstreeks of onrechtstreeks voortvloeit uit :
 - wijziging van de atoomkern;
 - radioactiviteit;
 - voortbrenging van ioniserende stralingen van alle aard;
 - uiting van de schadelijke eigenschappen van kernbrandstoffen of nucleaire substanties of radioactieve producten of afvalstoffen.
9. De schade ten gevolge van oorlog, staking, lock-out, oproer, terrorisme of sabotage, alle gewelddaden met collectieve drijfveer, al dan niet gepaard gaand met opstand tegen het gezag.
10. De *eisen* tot vergoeding van *letselschade* of *zaakschade* en *onstoffelijke schade* die er het gevolg van zijn.

Artikel 4 - Dekkingstermijn

1. **Claims made**

De dekking is van toepassing op de *eisen* die tijdens de *verzekeringssperiode* worden ingesteld wegens :

 - *fouten* begaan tijdens de *verzekeringssperiode*;
 - *fouten* begaan voor de *verzekeringssperiode*, met uitsluiting :
 - van alle feiten of omstandigheden waarvoor er een gerechtelijke, scheidsrechtelijke of administratieve procedure is geweest of aan de gang is op de aanvangsdatum van dit contract;
 - van alle feiten of omstandigheden die in het kader van een ander verzekeringscontract al zijn aangegeven voor de aanvangsdatum van dit contract;

- van alle feiten of omstandigheden waarvan de *verzekerden* voor de aanvangsdatum van dit contract al op de hoogte waren en die zij bij de ondertekening ervan hebben verzwegen.
- 2. Nadekking**
- De dekking wordt uitgebreid tot de *eisen* verbonden aan een *fout* begaan tijdens de *verzekeringperiode* en geformuleerd tijdens de *nadekkingsperiode* voor zover het risico op het einde van de *verzekeringperiode* niet door een andere *verzekeraar* wordt gedekt.
 - Indien de *verzekerden* tijdens de *verzekeringperiode* kennis hebben van feiten of handelingen die redelijkerwijs aanleiding kunnen geven tot een *eis* en zij de *verzekeraar* hiervan schriftelijk op de hoogte brengen, zal elke latere *eis* daarin begrepen die welke tijdens de *nadekkingsperiode* wordt geformuleerd, worden toegerekend aan het *verzekeringjaar* waarin de feiten of de handelingen voor de eerste keer ter kennis zijn gebracht van de *verzekeraar*.
- 3. Geassocieerde vennootschappen** In het geval dat de *bedrijfsleiders* van een *geassocieerde vennootschap* de hoedanigheid hebben van *verzekerde* zoals bepaald in artikel 2 punt 2, is de dekking van toepassing volgens de regels zoals omschreven in de punten 1 en 2 hierboven, op voorwaarde dat de *fout* waarop de *eis* gebaseerd is begaan wordt op het moment dat de vennootschap/*vereniging* de hoedanigheid heeft van *geassocieerde vennootschap*.

Artikel 5 - Verzekeringsgebied

De dekking geldt over de hele wereld met uitzondering van :

- elke *eis* ingesteld in of onder recht van de Verenigde Staten van Amerika of Canada of op elk grondgebied dat zich onder het rechtsgebied van de Verenigde Staten van Amerika of van Canada bevindt;
- elke *eis* ingesteld in uitvoering van een vonnis geveld door elke rechtbank van de Verenigde Staten van Amerika of van Canada of op elk grondgebied dat zich onder het rechtsgebied van de Verenigde Staten van Amerika of van Canada bevindt;
- elke *eis* voortvloeiend uit de beroepsactiviteit van kantoren van de *verzekeringsnemer* gelegen in de Verenigde Staten van Amerika of in Canada of op elk grondgebied dat zich onder het rechtsgebied van de Verenigde Staten van Amerika of van Canada bevindt.

Anderzijds, ingeval van een rechtsgeding, wordt de dekking maar toegekend indien de *verzekerden* voor een gerecht gedaagd worden dat zich bevindt op het grondgebied van de Europese Unie of Zwitserland.

Artikel 6 - Verzekerde bedragen en verbintenisgrenzen

1. De dekking wordt verleend per *eis* en per *verzekeringjaar*, inclusief de *nadekkingsperiode*, boven het *eigen risico*.
2. Voor de vergoeding in hoofdsom, geldt de dekking tot de in de bijzondere voorwaarden vastgestelde bedragen.
De *reddingskosten*, de intresten en de *burgerrechtelijke verdedigingskosten* die door de *verzekerden* boven het *eigen risico* worden gemaakt, worden integraal door de *verzekeraar* ten laste genomen, voor zover het totaal ervan en dat van de vergoeding in hoofdsom, per *verzekeringnemer* en per *eis*, het totaal verzekerd bedrag niet overschrijdt.

Boven het totaal verzekerd bedrag zijn de *reddingskosten* enerzijds en de intresten en *verdedigingskosten* anderzijds begrensd tot :

- 572.877 EUR wanneer het totaal verzekerd bedrag ten hoogste 2.864.383 EUR bedraagt;
- 572.877 EUR plus 20 % van het deel van het verzekerd bedrag tussen 2.864.383 EUR en 14.321.914 EUR;
- 2.864.383 EUR plus 10 % van het deel van het totaal verzekerd bedrag boven 14.321.914 EUR met een maximum van 11.457.532 EUR.

Deze bedragen zijn gekoppeld aan de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen met als basisindexcijfer dat van januari 2001, zijnde 131,46 (basis 1988 = 100).

Ze zijn door de *verzekeraar* slechts verschuldigd naar verhouding van zijn verbintenis. De verhouding van de respectieve verbintenissen van de *verzekeraar* en de *verzekerde* in verband met een schadegeval dat aanleiding kan geven tot toepassing van dit contract, wordt bepaald door het percentage van ieders aandeel in het geraamde totale bedrag dat op het spel staat.

Wat de *reddingskosten* betreft, verbindt de *verzekerde* zich ertoe de *verzekeraar* zo spoedig mogelijk op de hoogte te brengen van de door hem genomen maatregelen.

Voor zover als nodig wordt aangestipt dat wel ten laste van de *verzekerde* blijven, de kosten die voortvloeien uit maatregelen om een schadegeval te voorkomen zonder dat er nakend gevaar is of wanneer het nakende gevaar is afgewend.

Als de vereiste spoed en het nakende gevaar te wijten zijn aan het feit dat de *verzekerde* nagelaten heeft om op tijd de normale voorkomingsmaatregelen te nemen, zullen de aldus gemaakte kosten niet worden beschouwd als *reddingskosten* ten laste van de *verzekeraar*.

3. Het verzekerd bedrag zal automatisch worden wedersamengesteld op elke hoofdvervaldag, met uitzondering van de laatste.
4. De jaarlijkse dekkingsgrens geldt voor het totaal van de *eisen* die ingesteld worden in de loop van éénzelfde *verzekeringsjaar*.
Bij een *eis* die tijdens de *nadekkingsperiode* tegen de *verzekerden* wordt ingesteld, zijn de voorwaarden die van toepassing zijn op de tenlasteneming van de *eis* die welke van kracht zijn in de loop van het *verzekeringsjaar* dat aan de datum van opzegging of verstrijking van dit contract voorafgaat, onder voorbehoud van punt 2.b) van artikel 4.
5. Indien de *verzekeraar* bedragen heeft voorgesloten en er achteraf blijkt dat de *geldelijke gevolgen* het bedrag van de *eigen risico's* niet bereikt, zijn de *verzekerden* gehouden deze voorgesloten bedragen aan de *verzekeraar* terug te betalen.
6. De *verzekeraar* betaalt de *burgerrechtelijke verdedigingskosten* naarmate zij gemaakt worden.

Artikel 7 - Allocatie

Indien een *eis* zowel gedekte als niet-gedekte elementen bevat volgens het contract, kan de *verzekeraar*, indien nodig, tot een overeenstemming komen met de *verzekerde* betreffende een redelijke en billijke verdeling van de *burgerrechtelijke verdedigingskosten* en de *geldelijke gevolgen* rekening houdend met de respectievelijke financiële impact van deze elementen in de schade.

TITEL 3 - STRAFRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID

Artikel 1 - Doel van de dekking

1. Binnen de contractueel vastgestelde grenzen en voorwaarden neemt de *verzekeraar* de kosten van de *strafrechtelijke verdediging* gemaakt door de *verzekerden* ten laste wanneer hun *strafrechtelijke aansprakelijkheid* wordt ingeroepen tijdens de dekkingstermijn omschreven in artikel 4.
2. Vallen niet onder het doel van de dekking :
 - de gerechtelijke, transactionele, fiscale, administratieve, disciplinaire of economische boeten, de schade die als strafmaatregel of afschrikmiddel wordt toegepast (zoals "punitive damages" of "exemplary damages" in sommige buitenlandse rechtsstelsels;
 - het bedrag van de borgsom.

Artikel 2 - Bijzondere dekkingen

Binnen de vastgestelde grenzen en de voorwaarden van het contrat :

1. **Geassocieerde vennootschap**
 - a) Op de aanvangsdatum van het contract hebben de *bedrijfsleiders* van de *geassocieerde vennootschap* slechts de hoedanigheid van *verzekerde* voor zover dit vermeld is in de bijzondere voorwaarden.
 - b) De waarborg wordt toegekend aan de *bedrijfsleiders* van de door de *verzekeringnemer* verworven of opgerichte *geassocieerde vennootschap* na aanvangsdatum van het contract en dit gedurende een periode van 3 maanden vanaf haar oprichting of haar verwerving.
Op het einde van deze periode zal de waarborg verworven blijven aan de *bedrijfsleiders* van deze *geassocieerde vennootschap* voor zover de *verzekeringnemer* een voorafgaandelijke verklaring aan de *verzekeraar* heeft gedaan. Deze laatste zal, in voorkomend geval, specifieke verzekeringsvoorwaarden en premies voorstellen.

Blijven uitgesloten van deze uitbreiding, de *geassocieerde vennootschap* :
 - die is overgegaan of overgaat tot een openbaar aanbod van haar titels of waarvan haar titels reeds genoteerd zijn op een gereglementeerde markt van effecten, of
 - die een financiële instelling is, of
 - waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is buiten het gebied van een lidstaat van de Europese Unie.
2. **Externe mandaten**

Voor zover het in de bijzondere voorwaarden wordt vermeld, wordt de dekking toegestaan aan ieder door de *verzekeringnemer* gemandateerde persoon met een *extern mandaat*.

- 3. Vrije keuze van de advocaat** De *verzekerde* kiest vrij een advocaat of, voor zover de wet die van toepassing is op de procedure het toelaat, enige andere persoon met de vereiste bekwaamheden om zijn belangen te verdedigen.
Voor zover de *verzekeringsnemer* er niet anders over beslist in de bijzondere voorwaarden, heeft elke *verzekerde* het recht, ingeval van belangenconflict tussen *verzekerden*, zijn advocaat te kiezen. De dekking wordt dan toegestaan aan elke *verzekerde* tot een bedrag gelijk aan het quotiënt van de deling van het in de bijzondere voorwaarden bepaald verzekerd bedrag door het aantal *verzekerden* waarvan de *strafrechtelijke aansprakelijkheid* wordt ingeroepen.
- 4. Voorschieten van verdedigingskosten** In de uitsluitingen beoogd in artikel 3 zal de *verzekeraar* de kosten van de *strafrechtelijke verdediging*, geheel of gedeeltelijk, kunnen voorschieten tot de definitieve afhandeling van de procedure. De voorwaarden en modaliteiten van dit voorschot zullen dan het voorwerp uitmaken van een voorafgaande overeenkomst tussen de *verzekeraar*, de *verzekeringsnemer* en de *verzekerden*.
De door de *verzekeraar* voorgesloten bedragen zullen door de *verzekeringsnemer* en/of de *verzekerden* terugbetaald worden wanneer bij de definitieve afhandeling van de procedure de tenlastelegging definitief is vastgesteld.
- 5. Kosten voor de samenstelling van de strafrechtelijke borgsom** De dekking omvat, ten belope van het bedrag vermeld in de bijzondere voorwaarden, de kosten van de samenstelling van de strafrechtelijke gemaakt door één of meerdere *verzekerden* met het voorafgaande en schriftelijk akkoord van de *verzekeraar* ten gevolge van het invoeren van de *strafrechtelijke aansprakelijkheid*.

Artikel 3 - Uitsluitingen

De *strafrechtelijke verdedigingskosten* gebonden aan ieder misdrijf dat begaan wordt met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden zijn van dekking uitgesloten.

Wanneer één van de *verzekerden* zich in het hiervoor bedoelde uitsluitingsgeval bevindt, is deze uitsluiting persoonlijk en niet tegenstelbaar aan de andere *verzekerden*.

Artikel 4 - Dekkingstermijn

- 1. Claims made** De dekking is van toepassing op de kosten voor de *strafrechtelijke verdediging* gemaakt wanneer de *strafrechtelijke aansprakelijkheid* van de *verzekerden* in opspraak wordt gebracht tijdens de *verzekeringsperiode* voor :
- a) *overtredingen* van de wetten en/of reglementen en/of statuten, begaan tijdens de *verzekeringsperiode*;
 - b) *overtredingen* van de wetten en/of reglementen en/of statuten, begaan voor de *verzekeringsperiode*, met uitsluiting van :
 - alle daden of feiten waarvoor er een gerechtelijke, scheidsrechtelijke of administratieve procedure is geweest of aan de gang is op de aanvangsdatum van het contract;
 - alle daden of feiten die in het kader van een ander verzekeringscontract al zijn aangegeven voor de aanvangsdatum van het contract;

- alle daden of feiten waarvan de *verzekerden* voor de aanvangsdatum van het contract al op de hoogte waren en die zij bij de ondertekening ervan hebben verzwegen.

2. Nadekking

- a) De dekking is eveneens van toepassing voor de gemaakte kosten van de *strafrechtelijke verdediging* ingeval de *strafrechtelijke aansprakelijkheid* van de *verzekerden* in opspraak wordt gebracht tijdens de *nadekkingsperiode* op basis van overtredingen begaan tijdens de *verzekeringperiode* voor zover het risico op het einde van de *verzekeringperiode* niet door een andere *verzekeraar* wordt gedekt.
- b) Indien de *verzekerden* tijdens de *verzekeringperiode* kennis hebben van feiten of handelingen die redelijkerwijs aanleiding kunnen geven tot een *strafrechtelijke aansprakelijkheid* en zij de *verzekeraar* hiervan schriftelijk op de hoogte brengen, zal iedere latere *strafrechtelijke aansprakelijkheid* inclusief tijdens de *nadekkingsperiode*, worden toegerekend aan het *verzekeringjaar* waarin de feiten of de handelingen voor de eerste keer ter kennis zijn gebracht van de *verzekeraar*.

3. Geassocieerde vennootschappen

In het geval dat de *bedrijfsleiders* van een *geassocieerde vennootschap* de hoedanigheid hebben van *verzekerde* zoals bepaald in artikel 2 punt 2, is de dekking van toepassing volgens de regels zoals omschreven in de punten 1 en 2 hierboven, op voorwaarde dat de *fout* waarop de *eis* gebaseerd is begaan wordt op het moment dat de vennootschap/*vereniging* de hoedanigheid heeft van *geassocieerde vennootschap*.

Artikel 5 - Verzekeringsgebied

De waarborg is slechts verworven indien de *verzekerden* worden vervolgd voor een strafrechtbank gelegen op het grondgebied van een lidstaat van de Europese Unie of van Zwitserland.

Artikel 6 - Verzekerde bedragen en verbintenisgrenzen

1. De dekking wordt verleend voor het bedrag bepaald in de bijzondere voorwaarden per in opspraak gebrachte *strafrechtelijke aansprakelijkheid* en per *verzekeringjaar*, daarin begrepen de *nadekkingsperiode*.
2. Het verzekerd bedrag zal automatisch worden wedersamengesteld op elke hoofdvervaldag, met uitzondering van de laatste.
3. De jaarlijkse dekkingsgrens geldt voor het totaal van de in opspraak gebrachte *strafrechtelijke aansprakelijkheden* in de loop van eenzelfde *verzekeringjaar*.
Als de *verzekerden* *strafrechtelijk aansprakelijk* worden gesteld tijdens de *nadekkingsperiode*, zijn de voorwaarden onder welke de *strafrechtelijke verdediging* ten laste zal worden genomen dezelfde als die welke van toepassing waren tijdens het *verzekeringjaar* dat voorafgaat aan de opzeggings- of afloopdatum van dit contract, onder voorbehoud van punt 2. b) van artikel 4.
4. De *verzekeraar* betaalt de *strafrechtelijke verdedigingskosten* naarmate zij gemaakt worden.

TITEL 4 - TEWERKSTELLINGSFOUT

1. Bij uitbreiding van de punten 6 en 16 van titel 1 van de algemene voorwaarden worden ook gedekt :
de *geldelijke gevolgen* van de aansprakelijkheid van de *verzekerde* voor tewerkstellingsfouten tegenover een werknemer en/of kandidaat-werknemer en de *strafrechtelijke verdedigingskosten* die hierop betrekking hebben.
2. Onder tewerkstellingsfout wordt verstaan elke fout begaan in het kader van individuele arbeidsrelaties, te weten :
 - een verbreking of niet-hernieuwing van een arbeidsovereenkomst of een individuele afdanking;
 - een discriminatie bij de aanwerving of in de loop van de tewerkstelling;
 - elke vorm van ongewenste intimiteiten of pesterijen van een werknemer.Vormen één en dezelfde tewerkstellingsfout waarvan de datum die van de eerste vordering tot schadeloosstelling zal zijn :
 - alle vorderingen tot schadeloosstelling die voortvloeien uit identieke, samenhangende, doorlopende en/of herhaalde fouten of
 - alle vorderingen tot schadeloosstelling die voortvloeien uit fouten die hun oorsprong vinden in een geheel van gelijkaardige feitenen dit :
 - welk ook het aantal benadeelde personen is en/of het aantal betrokken *verzekerden*
 - ongeacht de ingeroepen rechtsgronden al dan niet identiek zijn.
3. Deze uitbreiding maakt deel uit van de in titels 2 en 3 verzekerde bedragen en kan niet beschouwd worden als bijkomend bedrag.
4. Als aanvulling op de uitsluitingen in titels 2 en 3, zijn eveneens uitgesloten van dekking :
 - a) de tenlasteneming door de *verzekeraar* van de vergoedingen die verschuldigd of toegekend zijn aan een werknemer als gevolg van de verbreking van de arbeidsrelatie krachtens elke wettelijke of contractuele verplichting waartoe de *verzekeringnemer* zou gehouden zijn (ontslagvergoeding, opzegvergoeding, ...);
 - b) de tenlasteneming van de bezoldigingen die verschuldigd zouden blijven aan een werknemer op basis van zijn tewerkstelling onder meer via loon, commissie, bonus of stock option.
 - c) de *eisen* tot vergoeding van *letselschade* of *zaakschade* en *onstoffelijke schade* die er het gevolg van is evenwel met uitzondering van morele schade ten gevolge van een tewerkstellingsfout.

TITEL 5 - GEMEENSCHAPPELIJKE ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN

De bepalingen van de *Wet* zijn van toepassing. De hiernavolgende bijzonderheden worden aangebracht.

Artikel 1 - Mededeling van het risico

Vormen ondermeer elementen die tot een verzwaring van het risico kunnen leiden :

- de oprichting of de verwerving van elke *geassocieerde vennootschap* :
 - die is overgegaan of overgaat tot een openbaar aanbod van haar titels of waarvan haar titels reeds genoteerd zijn op een gereguleerde markt van effecten, of
 - die een financiële instelling is, of
 - waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is buiten het gebied van een lidstaat van de Europese Unie;
- de verwerving van de *controle* over de *verzekeringsnemer* door een andere natuurlijke of rechtspersoon;
- de fusie van de *verzekeringsnemer* met een andere vennootschap;
- de overdracht van alle of een groot deel van de activa van de *verzekeringsnemer* aan een andere natuurlijke of rechtspersoon;
- de splitsing van de *verzekeringsnemer*;
- elke beslissing tot notering op een gereguleerde markt van effecten;
- de benoeming van een vereffenaar, een crisismanager en/of van een gerechtelijke mandataris bij de *verzekeringsnemer*.

Artikel 2 - Duur

Het contract wordt gesloten voor de in de bijzondere voorwaarden bepaalde duur.

Tenzij één van de partijen zich ertegen verzet, hetzij bij een ter post aangetekende brief, hetzij bij deurwaardersexploot, hetzij door aangifte van de opzeggingsbrief tegen ontvangstbewijs, ten minste drie maanden voor de afloop van het contract, wordt deze stilzwijgend hernieuwd voor periodes gelijk aan de eerste, onvolledige jaren uitgesloten.

Artikel 3 - Opzegging

De *verzekeraar* kan het contract opzeggen :

- na het overkomen van een schadegeval, uiterlijk een maand na betaling of weigering tot betaling van de vergoeding.

Tenzij anders bepaald in het contract heeft de opzegging pas uitwerking na afloop van een termijn van een maand te rekenen van de dag na de afgifte van de aangetekende brief ter post, na de betekening of na de datum van het ontvangstbewijs;

- in geval de *verzekeringsnemer* weigert de door de *verzekeraar* noodzakelijk geachte maatregelen te nemen ter voorkoming van schadegevallen;
- in geval van wijziging aan het Belgisch of het buitenlands recht, die een invloed kan hebben op de omvang van de dekking.

Artikel 4 - Premie

- De premies zijn forfaitair d.w.z. vastgesteld bij de contractsluiting en betaalbaar vooraf op de in de bijzondere voorwaarden vermelde vervalddag.
- De dekking gaat pas in na ondertekening van het contract en na betaling van de eerste premie.
- De *verzekeringsnemer* verbindt zich ertoe, op vraag van de *verzekeraar*, aan deze laatste de meest recente gepubliceerde jaarrekeningen samen met het verslag van de raad van bestuur en het verslag van de commissaris-revisor te bezorgen of ieder ander document dat deze nuttig acht.
- Alle huidige en toekomstige kosten, lasten en heffingen uit hoofde van dit contract zijn ten laste van de *verzekeringsnemer*.

Artikel 5 - Machtiging

Door de aanvaarding van dit contract aanvaarden de *verzekeringsnemer*, de *geassocieerde vennootschappen* en de *verzekerden* dat de *verzekeringsnemer* handelt in hun naam en voor hun rekening zowel voor de onderhandelingen van de bepalingen en voorwaarden van het contract als voor het respecteren van de eruit voortvloeiende verplichtingen.

De *verzekeringsnemer* maakt zich sterk voor de *geassocieerde vennootschappen* en de *verzekerden* dat deze de verplichtingen die voortvloeien uit voorliggend contract respecteren.

Artikel 6 - Schadegevallen

1. **Verplichtingen van de verzekerde**
 - a) De *verzekerde* moet iedere *eis* zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen een termijn van 15 dagen nadat hij er kennis van heeft gekregen aangeven aan de *verzekeraar*.
 - b) De *verzekerde* moet de *verzekeraar* onverwijld in het bezit stellen van alle nuttige inlichtingen en op de vragen antwoorden die hem worden gesteld teneinde de omstandigheden en de omvang van de schade te kunnen vaststellen.
 - c) De *verzekerde* moet alle redelijke maatregelen nemen om de gevolgen van het schadegeval te voorkomen en te verminderen.
 - d) Elke gerechtelijke of buitengerechtelijke akte in verband met een schadegeval moet aan de *verzekeraar* worden bezorgd meteen na de kennisgeving, de betekening of de afgifte ervan aan de *verzekerde*, op straffe, bij nalatigheid, van alle schadevergoedingen die aan de *verzekeraar* verschuldigd zijn als vergoeding van het door hem geleden nadeel.
 - e) De *verzekerde* en/of de *verzekeringsnemer* moeten zich onthouden van elke erkenning van aansprakelijkheid, van elke schikking, van elke betaling of belofte van betaling.
De erkenning van het gebeurde door de *verzekerde* kan geen grond opleveren om de dekking te weigeren.
De vergoeding of belofte van vergoeding van de schade van de benadeelde persoon door de *verzekerde* zonder het akkoord van de *verzekeraar*, kan aan deze laatste niet worden tegengesteld.

- 2. Leiding van het geschil**
- a) Vanaf het ogenblik waarop de dekking burgerrechtelijke aansprakelijkheid verschuldigd is, heeft de *verzekeraar* de verplichting de zaak van de *verzekerde* ter harte te nemen binnen de grenzen van de dekking. Wat betreft de burgerlijke belangen en voor zover de belangen van de *verzekeraar* en die van de *verzekerde* samenvallen, heeft de *verzekeraar* het recht om, namens de *verzekerde*, de vordering van de schadelijder te bestrijden. Hij kan deze laatste in voorkomend geval schadeloos stellen. Deze interventies van de *verzekeraar* houden geen enkele erkenning van de aansprakelijkheid van de *verzekerde* in en mogen hem geen nadeel berokkenen.
- b) Met het oog op het genieten van de tenlasteneming door de *verzekeraar* van de kosten van *strafrechtelijke verdediging*, verbinden de *verzekerden* zich ertoe hem de naam van de advocaat mee te delen en hem te verwittigen van het in 't werk stellen en de opvolging van de procedure.
De verklaring moet vergezeld zijn van de akte waarin bevestigd wordt dat de administratieve of rechtspleging geopend is. De *verzekerden* hebben de leiding over de procedure.
- 3. Indeplaatsstelling**
- De *verzekeraar* treedt ten belope van het totaal bedrag van hun uitbetalingen in de rechten en rechtsvorderingen van de *verzekerde* tegen de aansprakelijke derden. Indien, door toedoen van de *verzekerde*, de indeplaatsstelling geen gevolg kan hebben ten voordele van de *verzekeraar*, kan deze van hem de terugbetaling vorderen van de betaalde schadevergoeding in de mate van het geleden nadeel.

Artikel 7 - Varia

1. Dit contract wordt beheerst door het Belgisch recht.
Alle betwistingen betreffende dit contract vallen onder de bevoegdheid van de Belgische rechtbanken.
2. De aangewezen gesprekspartner van de verzekeringnemer.

Elk probleem met betrekking tot het contract kan door de verzekeringnemer worden voorgelegd aan de maatschappij via zijn gebruikelijke tussenpersonen.

Indien de verzekeringnemer het standpunt van de maatschappij niet deelt, kan hij een beroep doen op de diensten van de Ombudsman van de maatschappij (Vorstlaan 25 te 1170 Brussel, e-mail: ombudsman.axa@axa.be).

Indien de verzekeringnemer vindt dat hij op die manier niet de beste oplossing heeft verkregen, kan hij terecht bij de Ombudsdienst Verzekeringen (de Meeûsplantsoen 35 te 1000 Brussel, website: www.ombudsman.as).

De verzekeringnemer kan zich ook altijd tot de rechtbank wenden.